

Pelcz Katalin–Szita Szilvia

EGY SZÓ MINT SZÁZ

Magyar–angol tematikus szókincstár

Budapest, Akadémiai Kiadó, 2011, 283 oldal

Az *Egy szó mint száz* a nyelvhasználathoz szükséges és az optimális szókincs feltérképezését, valamint kész nyelvi struktúrák bemutatását tűzte ki célul. A szókincs tanulása bármely nyelv esetén végeláthatatlan folyamat, a nyelvórán pedig annak igen szerény szeletét tudja bemutatni, átadni a nyelvtanár. E könyv elősegíti, kiegészíti, kreatívan kezelhetővé teszi a magyar szókincs fontos szegmenseit.

Az *Egy szó mint száz* elsősorban a köznyelv szavait dolgozza fel, ugyanakkor merít – a véleményünk szerint már a köznyelvbe beépült – irodalmi szókészletből, a tájszavakból, a szakszókészletekből és a zsargonszavakból is. Törekedtünk a köznapi élettel való közvetlen kapcsolódásra, az életmód, az automatikus magatartásformák, a közvetlen kommunikációs minták bemutatására. Forrásaink anyanyelvi beszélőkkel elvégzett gyűjtésen, az interneten olvasható, a szerzők által válogatott szövegeken, a feldolgozott témákkal foglalkozó szakfolyóiratokon és könyveken alapulnak.

A fejezetek felosztásakor az ECL és az Origó nyelvvizsga témaköreit vettük alapul, melyeknek témáit helyenként kiegészítettük; így nőtt fejezeté az *Ünnepek*, vagy a *Számítógép* témaköre. A 19 fejezetet további tematikus egységekre bontottuk, például:

Lakás és lakóhely / Housing and habitation

1. Lakóhelyünk és környéke / Residence and surroundings
2. Ház, lakás / House, apartment
3. Lakásfenntartás / Home maintenance
4. Építkezés és felújítás / Building and renovating

Hobbi / Hobby

1. Benti szabadidős tevékenységek / Indoor spare time activities
2. Gyűjtemények / Collections
3. Barkácsolás, kézimunka / Doing handicrafts, needlework
4. Kertészkedés / Gardening

A fejezetek szerkezete hasonló. A fentebb bemutatott minta szerint alfejezetekre tagolódnak, melyek a következőképpen épülnek fel:

1. A *Hasznos szavak* részben a témához tartozó szavak listája található. A szólistákat kisebb tematikus egységekre osztottuk, és a fontosabb szavakat kiemeltük, ezzel is megkönnyítve a tanulást.

A szavakat szófajok szerint is elkülönítettük. A főnevek esetében néhány fontos szó-szerkezetet, összetett és képzett szót is megadtunk, az igék mellett pedig tipikus vonzatokat és egy-egy példamondatot is feltüntettünk.

Ebben a részben ún. **szóbokrok** is találhatóak, melyek az egy tőből származó szavak egy részét mutatja be. A szóbokrok rámutatnak a szavak közti összefüggésekre, és vizuálisan is segítik a bevésést.

A *Hasznos szavak* szólistáinak szavainál a következő információk szerepelnek:

- A főneveknél az alapszót a többes szám jele, a tárgyrag és az egyes szám harmadik személyű birtokos személyrag követi: *ablak (~ok, ~ot, ~a)*.
- A melléknevek után zárójelben a középfok jelét adtuk meg: *okos (~abb)*.
- Az igék mögött a múlt idejű (határozatlan ragozás, egyes szám harmadik személy) és a felszólító módú (egyes szám második személy) alak szerepel: *ír (~t, ~j)*.

Törekedtünk arra, hogy minden szófaj esetén a szavak mellett csak a valóban használt alakok szerepeljenek. A grammatikailag lehetséges, de erőltetett, nem használt alakokat – a tanulás megkönnyítése érdekében – mellőztük.

A fejezetekben számos utalás található, mellyel egyrészt rávilágítunk a témák közötti kapcsolatokra, összefüggésekre, és nem utolsósorban elkerüljük teljes szólisták megismétlését (pl. gyümölcsök felsorolása a *Vásárlás* és az *Étterem* témakörben is).

Szürke keretben, angol nyelven **kulturális információk**, valamint a szókinccsel kapcsolatos további tudnivalók, érdekességek olvashatók. Az angol nyelvű kitekintők bemutatják a magyar szókészlet gazdagságát, s emellett előmozdítják a megértést a nemzetközi vagy multikulturális kontextusban, valamint elősegítik az idegen kultúrák összefüggéseinek tematizálását.

2. A *Hasznos mondatok* részben a témához kapcsolódó, a mindennapi életben használatos gyakori szófordulatokat és kifejezéseket tartalmazza.

A párbeszéd irányításának képességét a *Hasznos mondatok* mintái és a függelékben található *Gyakori beszédfordulatok* segítik.

3. A *Függelék*ben a tanuló elsőként a leggyakoribb képzőkkel ismerkedhet meg, valamint beszédszándék szerint csoportosított helyzetmondakat sajátíthat el. A tájékozódás és a vizsgára való felkészülés megkönnyítése érdekében itt tüntettük fel az ECL és az Origó nyelvvizsga szóbeli témáit is.

A kötet nem tölti be a szótár funkciót. A koncepció kialakítása során arra törekedtünk, hogy olyan szó- és kifejezésekgyűjteményt készítsünk, mely világos szerkezetű, a nyelvi produkciót sok szempontból közelíti meg és mutatja be. Olyan művet kívántunk megírni, mely a magyar mint idegen nyelv oktatásán alapszik.

Az emberi agy csoportosítva jegyzi meg az új szavakat, ezt a megközelítésmódot célszerű a tanításba tudatosan beépíteni, témák szerint összegyűjteni az új szavakat. A nyelvhasználók mentális lexikonja nemcsak szavakat tárol, hanem többek között szemantikai egységeket is (Gósy 1999). A könyv épít arra, hogy a szemantikailag összefüggő egységeket együtt mutassa be, így a szinonimák, állandósult szókapcsolatok vagy

éppen a téma által meghatározott vonzatok egy helyen, könnyen legyenek fellelhetők – s megtanulhatók.

A magyar esetében is el kell különítenünk minimum, azaz elengedhetetlen kívánatos, azaz optimális valamint tipikus ismeretanyagot. Az első kategória feltétlenül szükséges a sikeres kommunikációhoz, a második egy magasabb kommunikációs szint használatához vezet, míg a harmadik az adott nyelv sajátosságait tükrözi, ezáltal befolyásolja a nyelvhasználat, a – helyes – nyelvi szokás kialakulását.

A nyelvi szintek szerinti differenciálás érdekében a legfontosabb szavakat kiemeltük. Ezzel egyrészt kísérletet tettünk a Közös Európai Referenciakeret **B1** (küszöbszintű) **szókincsének meghatározására**, másrészt igyekeztünk megkönnyíteni a szavak között való eligazodást. A kötet elsőként tesz kísérletet arra, hogy a Közös Európai Referenciakerettel összhangban álló szókincstárt adjon a tanulók és tanárok kezébe, amely kiemeli a B1 nyelvi szinthez tartozó szavakat. A kötet szóanyaga, ill. a példamondatok szókincse és nyelvtani nehézségi foka leginkább ehhez a szinthez igazodik. A könyv szolistáit, egyszerűbb kifejezéseit azonban már A2-es szinten is jól lehet használni, egyes témák szóanyaga (pl. *Banki szolgáltatások*) pedig egyértelműen meghaladja a B1-es szint követelményeit.

Hétköznapi beszélgetéseket általában más tevékenységhez csatlakozva folytatunk (Boronkai 2009). Ebből következően hatékony módszernek bizonyul, ha egy téma feldolgozását megelőzően általános háttértudást építenek ki a nyelvtanulók. A lexikai tudást a szociokulturális és pragmlingvisztikai információkkal ötvözve kívántuk a tanulók elé tárni. A nyelv alkalmazásának egyes területeiként megnevezünk szemantikai aspektust, a szókincs és a kifejezések területén kultúrákat elkülönítő szemantizációt. Amennyiben a nyelvoktatási folyamat előkészítése és megvalósítása folyamán szem előtt tartjuk ezen elemeket, hallgatóink nagyobb biztonsággal fognak eligazodni a célnyelvi kultúrkörben, hatékonyan tudnak kapcsolatot kialakítani a célnyelvi kultúra reprezentánsaival és beszélőivel. Ezen célokat szolgálják a szóbokrok és a kulturális információkat tartalmazó angol nyelvű részek is.

A kortárs nyelvoktatás elsősorban a formák átadására összpontosít, ugyanakkor a nyelvi készségek kialakításakor s alkalmazásakor a tartalom játssza a főbb szerepet. Az aktív szókincs létrehozásához, a tényleges használat elérése érdekében célszerű a Bernard D. Seal (1991) által meghatározott szótanítási utat bejárni. Első lépésben érhetővé tesszük a diákok számára az új szót/kifejezést, majd ellenőrizzük, hogy megértették-e azt, végül aktív használat segítségével megerősítjük a megszerzett tudást.

A hatékony és élvezetes szótanulás elősegítése érdekében a következő játékos feladatokra hívjuk fel az oktatók figyelmét. Az alábbi feladatsort az *Egyén* témaköre köré javasoljuk:

Készítsünk szókérdőívet a fejezet szavaiból (személyes adatok, külső és belső tulajdonságok). A diákok válogassák két csoportba, az ismert és az ismeretlen szavak csoportjába a szókérdőívet. Amennyiben sok olyan szó van, amit csak részben ismernek a hallgatók, készíthetünk három csoportot is, középre gyűjtve azokat a szavakat, amelyeket többen ismernek, s néhányan pedig nem. Beszéljük meg a szavak jelentését, helyezzük szituációba. A következő órán, amikor a diákok (ideális esetben) megtanulták az új szavakat is, kezdődhet a játék.

Bemelegítés:**Szóláncok.**

1. A szavak utolsó betűje lesz a következő szó kezdőbetűje. B1 szinttől a játékot mindjárt a feldolgozandó témához köthetjük.
2. Asszociációs lánc. A hallgató azt a szót teszi a lánchoz, ami az előzőről eszébe jutott.
3. Memória szólánc. A hallgató végigmondja az addig elhangzott szavakat is. A2 szinttől érdemes témához kötni.

Szint: A1-től

Önismeret, csoportkohézió:**Milyen ember vagyok én?**

A diákok papír alapon vagy kivetítve olvashatják az alábbi mondatokat, melyeket ki-egészítenek.

- Amikor bejöttem a terembe, ... éreztem magam.
- Korán reggel ... vagyok.
- Azt szeretném magamról elmondani, hogy én ... ember vagyok.
- Engem leginkább az motivál, ha ...
- Általában nem kedvelem az olyan embereket, akik ...
- A legjobb barátom olyan ember, aki ...

A feladat a szókincs gyakorlásán kívül egymás jobb megismerését is segíti.

Szint: B1-től

Rádióriport

Két hallgató ül a kör közepére. Riporter és riportalany. A riportalany kitalál magának egy személyiséget (vagy nem változtat a meglévőn). A riporter kitalálja, hogy milyen apropó kapcsán készít riportot. A riport célja, hogy bemutassa a riportalanyát (meséljen a gyerekkoráról, iskoláiról, szülei jelleméről, stb.). A körben ülő hallgatók betelefonálhatnak, hogy további kérdéseket tegyenek fel.

A rádióriport aktív csoportban használható. A tanárnak elsősorban a kérdésekkel kell felkészülnie, hogy gördülékeny legyen a kommunikáció.

Szint: B1-től

Szavak megértésének és megtanulásának ellenőrzése:**Körülírás.**

A hallgató megkap egy (a könyvben szereplő) szót cédulán, s a definíciója alapján kell a többieknek kitalálni, mi áll a papíron.

Szint: A2-től

Kreatív használat:**Rendőri igazoltatás.**

Az egyik hallgató a rendőrt, a másik az igazoltatott szerepét játssza el.

Páros szerepjáték, a személyi adatok gyakorlására.

Vicces interkulturális tapasztalat lehet.

Szint: B1-től

A szemtanú.

Csoportlétszámtól függően 3-4 nyomozó kérdezi ki a többi hallgatót arról, hogy milyenek látták a bankrablót. A szemtanúk önállóan találják ki, hogyan néztek ki az elkövetők. A kihallgatások után a rendőrök összegzik a vallomásokat a csoportnak.

Mivel többféle karaktert írnak le vélhetőleg a szemtanúk, ezért érdekes eredmény várható (pl. egy férfi vagy két nő, aki/akik fekete, szőke esetleg barna hajú(ak) stb.)

A tanárnak a konklúzió megfogalmazásában érdemes segítséget adni.

Szint: A2-től

Családi kép:

Létszámtól függően 3-5 hallgató az instrukciók alapján megalkot egy családi fényképet (papa, mama, újszülött, kutya stb.) Az instrukciókon szerepeljenek belső tulajdonságok is. A csoport többi tagja megfogalmazza (lehetőleg írásos formában), milyen ez a család külsőleg és belsőleg.

Szint: A1-től

Irodalom

Boronkai Dóra 2009. *Bevezetés a társalgáselemzésbe*. Budapest: Ad Librum.

Gósy Mária 1999. *Pszicholingvisztika*. Budapest: Corvina.

Reimann, Monika–Diensel, Sabine 2003. *Großer Lernwortschatz Deutsch als Fremdsprache Deutsch-Englisch*. Ismaning: Hueber Verlag.

Seal, Bernard D. 1991. Vocabulary learning and teaching. In: Celce-Murcia, Marianne (szerk.): *Teaching English as a second or foreign language*. New York: Newbury House. 296–311.

AZ EGYÉN / ABOUT YOURSELF

1. Személyi adatok / Personal data

Hasznos szavak Useful words

Milyen adatokat kell megadni egy adatlapon ?

adószám (~ok, ~ot, ~a)
aláírás (~ok, ~t, ~a)
állampolgárság (~ok, ~ot, ~a)
dátum (~ok, ~ot, ~a)
életkor (~ok, ~t, ~a)
e-mail cím (~ek, ~et, ~e)
emelet (~ek, ~et, ~e)
foglalkozás (~ok, ~t, ~a)
házsám (~ok, ~ot, ~a)
irányítószám (~ok, ~ot, ~a)
iskola (~k, ~t, ~ja)
 legmagasabb iskolai végzettség (~ek, ~et, ~e)
lakcím (~ek, ~et, ~e)
 állandó lakcím
 ideiglenes lakcím
 lakcímkártya (~k, ~t, ~ja)
munkahely (~ek, ~et, ~e)
 munkáltató (~k, ~t, ~ja)
név (nevek, nevet, neve)
 leánykori/születési név
 anyja születési neve
nem (~ek, ~et, ~e)
születési hely (~ek, ~et, ~e)
születési idő (~k, ~t, ideje)
 település (~ek, ~t, ~e)
tér (terek, teret, tere)
út (utak, utat, útja) / **utca** (~k, ~t, ~ja)
 TAJ-szám (~ok, ~ot, ~a)
telefonszám (~ok, ~ot, ~a)
mobiletelefonszám/mobilszám

What information do you need to give on a form?

tax number
signature
citizenship
date
age
e-mail address
floor
occupation
house number
zip code
education
 highest level educational institution
address
 permanent residence
 temporary residence
 resident card with permanent address on it
place of employment
 employer
name
 maiden name
 mother's maiden name
sex
place of birth
date of birth
 city, village
square
road, street
 social security number
telephone number
cell phone number

It might seem to be somewhat strange that you are requested to give the name of your mother on all Hungarian forms. For the Hungarian administration, your mother's (maiden) name is as important to identify you as your name or date of birth.

Hasznos mondatok ■ Első találkozás

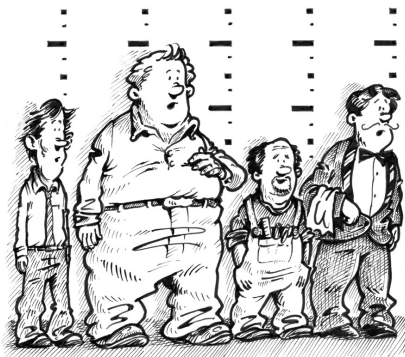
Useful sentences ■ Meeting someone for the first time

Bemutakozás	Introducing yourself
<p>Azt hiszem, mi még nem ismerjük egymást: Kiss Géza vagyok. Szeretnék bemutatkozni: Nagy Kata vagyok. Hadd mutakozzam be: Fehér Péter vagyok. Bemutatom/Bemutatlak a kollégámnak.</p>	<p>I don't think we've ever met; I'm Géza Kiss. I would like to introduce myself: I'm Kata Nagy. Let me introduce myself: I'm Péter Fehér. Let me introduce you to my colleague.</p>
Rövid kérdések	Short questions
<p>Hol lakik/laksz? Régóta él/élsz Sopronban? Mivel foglalkozik/foglalkozol? Mit csinál szabadidejében? / Mit csinálsz szabadidődben? Melyik egyetemen tanul/tanulsz? Tegeződünk, jó?</p>	<p>Where do you live? Have you been living in Sopron for a long time? What do you do for a living? What do you do in your spare time? Which university do you attend? Let's speak informally (<i>lit.</i> Let's say <i>te</i> to each other), okay?</p>
Búcsúzás	Before saying good-bye
<p>Adok egy névjegykártyát. Hadd adjak egy névjegykártyát! Ezen rajta van minden elérhetőségem. Örülök, hogy megismerhettem/megismerhettek. Remélem, még találkozunk.</p>	<p>I'll give you my business card. Let me give you my business card. It has all my contact information. It was nice meeting you. I hope we'll meet again.</p>

A few rules as to when to use the formal and the informal form of address. Hungarians use the informal *te* quite easily. Family members, colleagues, players in a sports team, housemates, people at a party etc. usually use this form and call one another by their first name. *Őn* usually indicates distance and is used when there is a clear difference in age, rank and/or educational level between the speakers. This form of address is also used in shops, restaurants, and at other services. Before saying *te* to someone, think of the following rules: If you are significantly younger than the person you are talking to, always use the formal form of address first and wait until he/she offers you to address him/her by *te* instead of *Őn*. The same rule applies if a man is talking to a woman: it is the lady who will suggest the use of the informal form of address.

Many family names indicate a profession: *Szabó* (tailor), *Juhász* (shepherd), *Kovács* (smith). Some names indicate the family's town or village of origin: *Váradi* (from Várad), *Pesti* (from Pest). Other names indicate what the ancestors looked like: *Nagy* (big, tall), *Kis* (small, little), *Szőke* (blond).

2. Külső tulajdonságok / Physical characteristics

Hasznos szavak Useful words

Milyen az ember külsőleg?	What does a person look like?	Milyen lehet a haj?	What can one's hair be like?
alacsony (~abb) bájos (~abb) bajuszos borostás (~abb) csinos (~abb) csúnya (~bb) elegáns (~abb) erős (~ebb) fiatal (~abb) gyenge (~bb) gyönyörű (~bb) idős (~ebb) izmos (~abb) jóképű (~bb) karcsú (~bb) kopasz (~abb) kövér (~ebb) középkorú magas (~abb) molett (~ebb) öreg (~ebb) pocakos (~abb) ráncos (~abb) sápadt (~abb) sovány (~abb) sportos (~abb) szakállas szemüveges szép (szebb) szeplős (~ebb) telt (~ebb) vékony (~abb) vonzó (~bb)	short lovely moustached unshaved pretty ugly elegant strong young weak beautiful, gorgeous elderly muscular handsome slender bald fat middle-aged tall chubby old portly wrinkled pale skinny sporty bearded with glasses beautiful, good-looking freckled corpulent thin attractive	barna (~bb) sötétbarna világosbarna barna hajam van barna hajú lány vagyok dús (~abb) egyenes fekete (~bb) festett göndör (~ebb) hosszú (hosszabb) hullámos (~abb) ősz (~ebb) ritka (~bb) rövid (~ebb) sötét (~ebb) szőke (~bb) sűrű (~bb) világos (~abb) vörös (~ebb)	brown dark brown light brown I have brown hair I am a girl with brown hair lush straight black dyed curly long wavy grey thin short dark blond thick light red
		Milyen színű lehet a szem?	What color can eyes be?
		barna (~bb) sötétbarna világosbarna barna szemem van barna szemű fiú vagyok fekete (~bb) kék (~ebb) szürke (~bb) zöld (~ebb)	brown dark brown light brown I have brown eyes I am a boy with brown eyes black blue grey green

Hogyan változunk? Hogyan viselkedünk?**fest, befest** *vmít* (~ett, fess)

Barnára akarom festeni a hajamat.

Laura befestette a haját.

fogy, lefogy (~ott, ~j)

Öt kilót fogytam, amióta sportolok.

Éva az utóbbi időben nagyon lefogyott.

hasonlít *vkire/vmire* (~ott, hasonlít)

Hasonlítasz a barátnőmre.

hízik, meghízik (hízott, hízz)

Télen két kilót híztam.

Amióta nem sportolok, meghíztam.

kinéz *vhogyan* (~ett, nézz)

Nagyon jól nézel ki ma.

kopaszodik, megkopaszodik (kopaszodott, kopaszodj)

A férjem kopaszodik.

A férjem teljesen megkopaszodott.

lebarnul (~t, ~j)

Szépen lebarnultál a nyaralás alatt.

mosolyog (mosolygott, ~j)

Kata kedves lány: mindig mosolyog.

öltözködik *vhogyan* (öltözködött, öltözködj)

Petra szeret csinosan öltözködni.

levágatja *a haját* (~ott, vágass)

Mikor vágattad le a hajadat?

öregszik/öregedik, megöregszik/megöregedik

(öregedett, öregedj)

Kata a balesete óta sokat öregedett.

Egyszer minden ember megöregszik.

nő, megnő (~tt, ~j)

A gyerekek gyorsan nőnek.

Nagyon megnőttél, amióta nem láttalak.

növeszti, megnöveszti *a haját* (~ett, növessz)

Tavaly óta növesztem a hajamat.

Klára megnövesztette a haját.

öszül, megöszül (~t, ~j)

Már 30 éves koromban elkezdtem őszülni.

A nagymamám egyik napról a másikra teljesen megöszült.

ráncosodik (ráncosodott, ráncosodj)

Szerencsére nem ráncosodom.

sántít (~ott, sántíts)

A nagymamám a jobb lábára sántít.

változik, megváltozik (változott, változz)

Az ember egész életében változik.

Norbert nagyon megváltozott, amióta igazgató lett.

viselkedik (viselkedett, viselkedj)

Nem tetszik, ahogy viselkedsz.

Hasznos mondatok ■ Személyleírás
Useful sentences ■ Describing a person**Így mesélhetünk magunkról**

Balogh Petrának hívnak.

Balogh Petra vagyok.

Egy méter nyolcvan centi magas vagyok és 75 kiló.

Barna, göndör hajam van.

A szemem kék.

How do we change? How do we behave?**dye** *sg*

I want to dye my hair brown.

Laura has dyed her hair.

lose weight

I lost 5 kilos, since I took up sports.

Éva has lost a lot of weight lately.

look like *sy/sg*

You look like my girlfriend.

gain weight

I gained two kilos during the winter.

I've put on a lot of weight since I gave up sports.

look *somehow*

You look great today.

get bald, be bald

My husband is getting bald.

My husband is completely bald.

get tanned

You got nicely tanned during your vacation.

smile

Kata is a nice girl, she always smiles.

dress *in a certain way*, wear *sg*

Petra likes to dress fashionably.

get a haircut, get *one's hair* cut

When did you get your hair cut?

age, get old

Kate aged a lot since her accident.

Everybody gets old some day.

grow

Children grow fast.

You've grown a lot since I last saw you.

let *one's hair* grow

I have been letting my hair grow since last year.

Klára let her hair grow.

get gray hair

I started getting gray hair at the age of 30.

My grandma's hair turned all gray in one day.

get wrinkles

Fortunately, I'm not getting any wrinkles.

limp

Grandma is limping on her right foot.

change

People change throughout their whole life.

Norbert has changed a great deal since he became CEO.

behave

I don't like your behavior (*lit.* how you behave).

The way we can tell others about ourselves

My name is Petra Balogh.

I'm Petra Balogh.

I'm 180 centimeters tall, and I weigh 75 kilos.

I have brown curly hair.

My eyes are blue.

Barna, göndör hajú, kék szemű lány vagyok.
 Az arcom egy kicsit szeplős.
 27 éves vagyok.
 Júliusban leszek 28 éves.
 Vékony vagyok.
 Sportosan öltözködöm.
 Szeretem a divatos ruhákat.

I'm a girl with brown curly hair and blue eyes.
 I have some freckles on my face.
 I am 27 years old.
 I will turn 28 in July.
 I'm thin.
 I wear sporty clothes.
 I like to wear fashionable clothes.

– Melyik lány a barátnőd?
 – Az a magas, szemüveges, szőke lány, aki ott áll a pultnál.

– Which girl is your girlfriend?
 – That tall, blond girl with glasses who is standing at the counter.

– Ki a főnököd?
 – Az az alacsony, kővér, kopasz férfi, aki soha senkinek nem köszön a folyosón.

– Who is your boss?
 – That small, fat, bald man who never greets anybody in the corridor.

– Melyik kollégáddal voltál Berlinben?
 – Azzal a harminc év körüli férfival, aki mindig olyan kedvesen mosolyog.

– With which colleague have you been to Berlin?
 – With that man who's around 30 years old and always smiles so kindly.

→ Szóképzés / Forming new words: 279–282. oldal

To describe what a person looks like we can use the following synonym sentences:

Évának szép az arca. = *Évának szép arca van.* (*Éva has a pretty face.*)

Mártának kék a szeme. = *Mártának kék szeme van.* (*Márta has blue eyes.*)

Bencének barna a haja. = *Bencének barna haja van.* (*Bence has brown hair.*)

Arnoldnak izmos a teste. = *Arnoldnak izmos teste van.* (*Arnold has a muscular body.*)

Gábornak széles a válla. = *Gábornak széles válla van.* (*Gábor has broad shoulders.*)

3. Belső tulajdonságok / Inner qualities

Hasznos szavak Useful words

Milyen lehet az ember?	What can a person be like?		
aranyos (~abb)	sweet, cute	következetes (~ebb)	consistent
arrogáns (~abb)	arrogant	következetlen (~ebb)	inconsistent
barátságos (~abb)	friendly	közönyös (~ebb)	indifferent
barátságtalan (~abb)	unfriendly	közvetlen (~ebb)	straight, direct
bátor (bátrabb)	brave	kreatív (~abb)	creative
becsületes (~ebb)	honest	lassú (~bb/lassabb)	slow
beképzelt (~ebb)	conceited	liberális (~abb)	liberal
bizonytalan (~abb)	insecure	lusta (~bb)	lazy
buta (~bb)	dumb	magabiztos (~abb)	self-confident
büszke (~bb)	proud	megbízhatatlan (~abb)	unreliable
családcentrikus (~abb)	family oriented	megbízható (~bb)	reliable
dühös (~ebb)	furious	megértő (~bb)	understanding
durva (~bb)	harsh, brutal	mérges (~ebb)	angry
elégedetlen (~ebb)	unsatisfied, unhappy	nyílt (~abb)	open
elégedett (~ebb)	satisfied, happy	nyitott (~abb)	open-minded
ellenséges (~ebb)	hostile	nyugodt (~abb)	calm
ellenszenves (~ebb)	unsympathetic, unloveable	nyugtalan (~abb)	anxious
érdekes (~ebb)	interesting, intriguing	okos (~abb)	smart
érdeklődő (~bb) / nyitott (~abb)	open-minded	optimista (~bb)	optimistic
érzékeny (~ebb)	sensitive	óvatos (~abb)	cautious
érzéketlen (~ebb)	insensitive	önálló (~bb)	self-reliant, self sufficient
fáradt (~abb)	tired	önzetlen (~ebb)	unselfish
félénk (~ebb)	shy	önző (~bb)	selfish
feszült (~ebb)	tense	őszinte (~bb)	sincere
figyelmes (~ebb)	thoughtful	pesszimista (~bb)	pessimistic
figyelmetlen (~ebb)	careless, thoughtless	pontos (~abb)	punctual, accurate
független (~ebb)	independent	rokonszenves (~ebb)	engaging, likeable, nice
gonosz (~abb)	evil	rugalmas (~abb)	flexible
gyáva (~bb)	coward	rosszkedvű (~bb)	irritable
gyors (~abb)	quick, fast	segítőképz (~ebb)	helpful
ideges (~ebb)	nervous	szemtelen (~ebb)	insolent
ingerült (~ebb)	agitated	szenvedélyes (~ebb)	passionate
intelligens (~ebb)	intelligent	szerelmes (~ebb)	in love
jóindulatú (~bb)	courteous	szereény (~ebb)	modest
jókedvű (~bb)	cheerful	szeszélyes (~ebb)	capricious, moody
kedves (~ebb)	nice	szigorú (~bb)	strict, severe
kiegyensúlyozatlan (~abb)	unbalanced, unstable	szomorú (~bb)	sad
kiegyensúlyozott (~abb)	balanced, stable	szorgalmas (~abb)	hard-working
kítartó (~bb)	perseverant	takarékos (~abb)	frugal
kíváncsi (~bb)	curious	tapasztalt (~abb)	experienced
komoly (~abb)	serious	tisztességes (~ebb)	decent
konzervatív (~abb)	conservative	tisztességtelen (~ebb)	indecent
korrump (~abb)	corrupt	toleráns (~abb)	tolerant
		türelmes (~ebb)	patient
		türelmetlen (~ebb)	impatient
		udvarias (~abb)	polite
		udvariatlan (~abb)	impolite
		vicces (~ebb)	funny, comic
		vidám (~abb)	cheerful
		zárkózott (~abb)	reserved

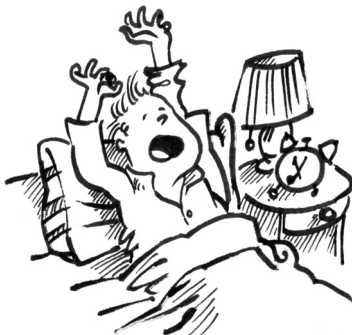
The opposite of many adjectives is formed with the endings *-atlan/-talan* and *-etlen/-telen*: *barátságos* ↔ *barátságatlan* (*friendly* ↔ *unfriendly*), *kiegyensúlyozott* ↔ *kiegyensúlyozatlan* (*balanced* ↔ *unbalanced*), *udvarias* ↔ *udvariatlan* (*polite* ↔ *impolite*), *megbízható* ↔ *megbízhatatlan* (*reliable* ↔ *unreliable*) stb.

→ Szóképzés / Forming new words: 279–282. oldal

Hasznos mondatok ■ Véleményünk másokról Useful sentences ■ Our opinion about others

Jó vélemény	Positive opinion
Mit gondol/gondolsz az új kollégáról? Az első benyomásaim nagyon jók. Megbízhatónak tűnik/látszik. Nagyon kedvesnek találom.	What do you think about the new colleague? My first impressions have been very positive. He seems reliable. I find him very nice.
Ha nincs véleményünk	Without an opinion
Mi a véleménye/véleményed az új informatikusról? Nem tudok véleményt mondani, mert még nem ismerem eléggé. Nem tudom, még soha nem beszéltem vele. Nem emlékszem rá. Ki is az?	What do you think about the new IT specialist? I don't have an opinion because I don't know him well enough. I don't know, I haven't talked to him yet. I don't remember him. Who is he?
Rossz vélemény	Negative opinion
Hogy tetszik az új kollégánő? Első látásra elég ellenszenves. Nem tett rám jó benyomást. Szerintem kicsit beképzelt. Sok jót nem tudok róla mondani. Azt hallottam, eléggé megbízhatatlan.	How do you like the new (female) colleague? She is quite unsympathetic at first sight. She did not make a good impression on me. I think she is a bit conceited. I can't say many positive things about her. I heard that she was quite unreliable.

4. Napirend / Daily routine

Hasznos szavak Useful words

Mit csinálunk reggel?	What do we do in the morning?
beágyaz (~ott, ágyazz) Minden reggel beágyazok.	make the bed I make my bed every morning.
elindul otthonról (~t, ~j) A feleségem már hét órakor elindul otthonról.	leave home My wife already leaves home at seven o'clock.
felébred (~t, ~j) Általában hét órakor ébredek fel. felébreszt <i>vkít</i> (~ett, ébressz) Utána felébreszttem a fiamat.	wake up I usually wake up at seven. wake up <i>sy</i> Then I wake up my son.
felkel (~t, ~j) Hét óra öt perckor kelek fel.	get up I get up at five past seven.
felöltözik (öltözött, öltözz) Utána felöltözöm.	get dressed Then I get dressed.
<i>ruhát felvesz</i> (vett, vegyél/végy) A piros szoknyámat veszem fel.	put on clothes I put my red skirt on.
fésülködik, megfésülködik (fésülködött, fésülködj) A tükör előtt szoktam fésülködni. Ma reggel elfelejtettem megfésülködni.	brush one's hair I usually brush my hair in front of the mirror. This morning, I forgot to brush my hair.
fogat mos (~ott, moss) Fogat is mosok.	brush one's teeth I also brush my teeth.
haját mos (~ott, moss) Nem minden reggel mosok haját.	wash one's hair I don't wash my hair every morning.
kávézik (kávézott, kávézz) A konyhában kávézom.	have coffee I have coffee in the kitchen. make oneself up, use make-up
kifesti <i>magát</i> (kifestette magát, fessd ki magadat) / kisminkeli <i>magát</i> (kisminkelte magát, sminkeld ki magadat) A tükör előtt kifestem/kisminkelem magamat.	I make myself up in front of the mirror.
mosakszik/mosakodik, megmosakszik/megmosakodik (mosakodott, mosakodj) Még sokáig mosakszol? Öt perc alatt megmosakodtam.	wash oneself Will you wash yourself for long? I washed myself in five minutes.
reggelizik (reggelizett, reggelizz) Sajtos kenyeret reggelizem.	have breakfast I have a cheese sandwich for breakfast.
teázik (teázott, teázz) Nem szoktam teázni.	have tea I don't usually have tea.
vécére megy (ment, menj) Túl sok teát ittam, húszpercenként vécére kell mennem.	go to the toilet I drank too much tea, I have to go to the toilet every twenty minutes.
zuhanyozik (zuhanyzott, zuhanyozz) Minden reggel zuhany(o)zom.	take a shower I take a shower every morning.

Mit csinálunk napközben?

autózik (autózott, autózz)
Sokat autózol napközben?
beszalogat *vhova/vkihez* (~t, ~j)
Munka után beszalogatok a könyvesboltba/Dórához.
beszél *vkivel vkiről/vmiről* (~t, ~j)
Miről beszéltél az igazgatóval?
beszélget *vkivel vkiről/vmiről* (~ett, beszéljess)
Dórával beszélgetek az új projektről.
dolgozik *vhol* (dolgozott, dolgozz)
Egy finn cégnél dolgozom.
ebédel (~t, ~j)
Általában dél körül ebédelek.
elintézik *vmit* (~ett, intézz)
Elintézted a szobafoglalást?
érkezik, megérkezik *vhova* (érkezett, érkezz)
János késve érkezett a megbeszélésre.
Az ügyfél még nem érkezett meg.
elmegy *vkéért/vmiért* (ment, menj) / **elhoz** *vkit/vmit* (~ott, hozz)
Elmegyek a kocsiért a szervizbe.
Elhozom a kocsit a szervizből.
elvisz *vkit/vmit vhova* (vitt, vigyél)
Elviszem a fiamat óvodába.
eszik *vmit* (evett, egyél)
Az ebédlőben eszem egy gulyáslevest.
felhív *vkit* (~ott, ~j)
Felhívom az ügyfelet.
hazaér (~t, ~j)
Mikor érsz haza ma este?
hazamegy (ment, menj)
Ma korán hazamegyek.
iszik *vmit* (ivott, igyál)
Az ebédhez vizet iszom.
jön *vhova/vhonnan* (jött, jöjj/gyere)
Jössz az értekezletre?
A főnöktől jövök.
megbeszél *vmit vkivel* (~t, ~j)
Ezt a kérdést meg kell beszélnem a feleségemmel.
meghív *vkit vhova/vmire* (~ott, ~j)
Még hívhatlak ebédre?
megy *vhova* (ment, menj)
Olaszóra megyek.
rendet rak *vhol* (~ott, ~j)
Néha rendet rakok a szobámban.
sportol (~t, ~j)
Nincs időm sportolni.
találkozik *vkivel* (találkozott, találkozz)
Találkoztál már az új kollégával?
telefonál *vkinek* (~t, ~j)
Telefonálok a főnöknek.
vár *vkire/vmire, vkit/vmit* (~t, ~j)
A buszra/Katára várok.
A buszt/Katát várom.
vásárol, (be)vásárol (~t, ~j)
Mikor szoktál (be)vásárolni?

What do we do during the day?

drive a car, drive
Do you drive a lot during the day?
drop by *somewhere/sy*
I'll drop by the bookstore/Dóra's after work.
talk *about sy/sg with sy*
What did you talk about with the CEO?
chat *with sy about sy/sg*
I'm chatting with Dóra about the new project.
work *somewhere*
I work for a Finnish company.
have lunch
I usually have lunch around noon.
get done *sg, take care of sg*
Did you take care of the room reservation?
arrive *somewhere*
János arrived to the meeting late.
The client has not arrived yet.
pick up *sy/sg*

I'll pick up the car at the garage.
I'll pick up the car at the garage.
take *sy/sg somewhere*
I take my son to nursery school.
eat *sg*
I eat a bowl of goulash soup in the canteen.
call *sy*
I'll call the client.
get home, arrive home
When will you get home tonight?
go home
I'm going home early today.
drink *sg*
I drink water with my lunch.
come *somewhere/from somewhere*
Are you coming to the meeting?
I'm coming from my supervisor.
discuss *sg with sy*
I have to discuss this matter with my wife.
invite *sy somewhere/to sg*
May I invite you to lunch?
go *somewhere*
I'm going to my Italian lesson.
tidy up *sg*
Sometimes, I tidy up my room.
do sports
I don't have time to do any sports.
meet *sy*
Have you met our new colleague yet?
call *sy*
I'll call my supervisor.
wait *for sy/sg, expect sy/sg*
I'm waiting for the bus/Kata.
I'm expecting the bus/Kata.
do the shopping
When do you usually do your shopping?

Mit csinálunk este?

alszik (aludt, aludj)
Szerencsére jól alszom.
borozik (borozott, borozz)
Munka után borozni megyünk.
elalszik (aludt, aludj)
Általában nehezen alszom el.
főz *vmit* (~ött, főzz)
Mit főzzünk ma este?
fürdik (fürdött, fürödj)
Te mindig egy óráig fürdesz?
internetezik (internetezett, internetezz)
Egész este internetezem.
levetkőzik (vetkőzött, vetkőzz)
Mielőtt lefekszem, levetkőzöm.
lefekszik (feküdt, feküdj)
Éjfélkor fekszem le.
néz, megnéz *vmit* (~ett, nézz)
Épp egy filmet nézek.
Ma este megnézem a meccset.
olvas, elolvas *vmit* (~ott, olvass)
Ma este egy krimi fogok olvasni.
A másik könyvemem már elolvastam.
sörözik (sörözött, sörözz)
Este egy kocsmában sörözünk.
tévézik (tévézett, tévézz) / **tévét néz** (~ett, nézz)
Minden este tévézem / tévét nézek.
vacsorázik (vacsorázott, vacsorázz)
Hét óra körül vacsorázom.

What do we do in the evening?

sleep
Fortunately, I'm a sound sleeper (*lit.* I sleep well.).
have wine
We'll go to have some wine after work.
fall asleep
I usually have a hard time falling asleep.
cook *sg*
What shall we cook tonight?
take a bath
Do you always take a bath for an hour?
be on the Internet
I'm on the Internet all evening.
undress
I undress before I go to sleep.
go to bed
I go to bed at midnight.
watch *sg*
I'm watching a movie right now.
I will watch the football game tonight.
read *sg*
I'm going to read a crime story tonight.
I've already finished (*lit.* read) my other book.
have beer
We'll have a few beers at a bar tonight.
watch TV
I watch TV every night.
have dinner
I have dinner around 7 o'clock.

Mit csinálunk hétvégén?

bulizik (bulizott, bulizz)
Jót buliztunk péntek este.
kialussza *magát* (kialudta magát, aludd ki magadat)
Hétvégén megpróbálom kialudni magamat.
kipiheni *magát* (kipihente magát, pihend ki magadat)
Hétvégén kipihenem magamat.
kirándul (~t, ~j)
Szombaton a hegyekben kirándulunk.
kitakarít *vmit* (~ott, takaríts)
Szombaton kitakarítom a lakást.
lustálkodik (~t, ~j)
Egész hétvégén csak lustálkodni fogok!
meglátogat *vkít* (~ott, látogass)
Vasárnap meglátogatom Pétert.
pihen (~t, ~j)
Végre tudok egy kicsit pihenni.
rendez *vmit* (~ett, rendezz)
Hétvégén bulit rendezek.
süt *vmit* (~ött, süss)
Vasárnap süteményt sütök.
szórakozik (szórakozott, szórakozz)
Gyakran jársz szórakozni?

What do we do over the weekend?

party, have a party
We had a great party on Friday night.
sleep in
I'll try to sleep in this weekend.
get a good rest
I'll get a good rest over the weekend.
hike
Saturday, we will hike in the mountains.
clean up *sg*
I'll clean up the apartment on Saturday.
loungue around
This weekend, I will do nothing but lounge around!
go/come to see *sy*
I'll go to see Péter on Sunday.
rest, get some rest
At last, I can get some rest.
organize *sg*, **throw** (*party*)
I'm throwing a party this weekend.
bake *sg*
I'll bake some cookies on Sunday.
go out
Do you often go out?

táncol (~t, ~j)

Szeretsz táncolni?

utazik *vhoza* (utazott, utazz)

Holnap Szegedre utazom.

dance

Do you like to dance?

travel *somewhere*

I'm travelling to Szeged tomorrow.

→ *Vendégség / Visitation: 44–47. oldal*→ *Tanulás és munka / Studying and work: 70–90. oldal*→ *Benti szabadidős tevékenységek / Indoor spare time activities: 91–92. oldal*

Hungarian people usually have breakfast between 6 and 8 in the morning. Lunch takes place between 12 and 1PM where a warm meal is eaten. Most people have dinner quite early, between 6 and 8 in the evening and eat salad or a sandwich. Dinner is an occasion for the family to spend time together and talk about their day.

Hasznos mondatok ■ Mit milyen gyakran csinálunk?**Useful sentences ■ How often do we do what?**

Mindennap tanulok egy kicsit magyarul.

Minden másnap bevásárolok.

Háromnaponta felhívom a barátomat.

Hetente kétszer sportolok.

Havonta egyszer járok fodrászhoz.

Évente kétszer elutazom valahova.

Hétvégén/Hétvégenként kirándulni szoktam.

Mindig pontos vagyok.

Legtöbbször/Többnyire hétvégén takarítom ki a lakást.

Általában én megyek el a gyerekekért.

Gyakran/Sokszor beszélgetek a barátaimmal.

Ritkán érek rá egész hétvégén.

Néha elmegyek golfozni.

Soha nem megyek üzleti útra.

Soha nem jut eszembe, hogy szoláriumba menjek.

Ha tehetem, biciklivel megyek a munkahelyemre.

Ha van időm, elmegyek táncolni.

I study a bit of Hungarian every day.

I go shopping every other day.

I call my friend every three days.

I do sports twice a week.

I go to the hairdresser's once a month.

I go on a trip twice a year.

I usually go hiking on the weekend.

I'm always on time.

Most of the time, I clean up the apartment on the weekend.

It is usually me who picks up the children.

I often chat with my friends.

I rarely have my whole weekend free.

Every now and then I go to play golf.

I never go on business trips.

I never think of going to the tanning salon.

I go to my workplace by bike whenever I can.

If I have time, I go dancing.